DZIENNIK POLSKI

ORGAN DEMOKRATYCZNY.

Nr. 567 WTOREK 7.WRZEŚNIA 1943 r. ROK IV.

FORTYFIKACJE "TWIERDZY EUROPEJSKIEJ" ZŁAMANE - RZESZA W OGNIU BOMB
ODWROT NIEMIECKI NA WSCHODZIE ZAMIENIA SIE W KLESKE.

WE WŁOSZECH kolumny 8-mej armii i wojsk kanadyjskich zdobywszy przyczółki nadbrzeż-
ne,złamały stosunkowo słaby opór wojsk włoskich i nielicznych oddziałów niemieckich i po-
stępując naprzód zdobyły w sobotę Reggio di Calabria,Villa San Giovanii i port Gallico.
Lotnisko w Reggio zajęte w nienaruszonym stanie,objęły zaraz do użytku eskadry "Spittfi-
rerów". W niedzielę rano oddziały "Commandos" wylądowały na tyłach wroga i zdobyły mias-
to Bagnara,poczem postępujące z San Giovanii oddziały 8-mej armii połączyły się z Comman-
dosami. Inne formacje postępując wzdłuż południowego wybrzeża zajęły Melito,a posuwając
się wgłąb lądu zdobyły San Stefano i inne miejscowości. Wybrzeża opanowane są na długoś-
ci 160 km.,a cała cieśnina Messyńska jest wolna dla żeglugi sprzymierzonych. Wojska włos-
kie unikają walki i poddają się chętnie,ilość jeńców wynosi ponad 3.000. Niezwykle silne
i świetnie uzbrojone nadbrzeżne fortyfikacje oddane zostane bez wystrzału. Ludność wita
owacyjnie wkraczające wojska aliantów,urzędy wraz z nietkniętym aparatem technicznym sta-
ją natychmiast do dyspozycji wojsk okupacyjnych. Lądowanie odbyło się w dwu grupach,przy-
czym wodnolądowe pojazdy typu "Dax"przeniknęły odrazu wgłąb lądu,wioząc ekwipunek i amu-
nicję dla wojsk inwazyjnych. Na zdobyty teren przerzucane są bez przerwy posiłki i wyła-
dowywany jest sprzęt. Akcja inwazyjna ubezpieczona była ogniem czterech pancerników,a to
"Rodney","Nelson","Warspite" i "Weliant" oraz licznych innych jednostek morskich,ponadto
setki eskadr utworzyły "parasol lotniczy",łamiący każdy opór. Równocześnie prowadzona
jest bez przerwy niezwykle silna akcja bombardowania baz i lotnisk wroga w południowych
i środkowych Włoszech. Największej atakowane są bazy w Cosenza,Catanzaro,Sulmona,Tarent,
rejon Neapolu,Viterbo i Villa Viterno. Wczasie trzechdniowych operacyj alianci utracili
16 maszyn,zestrzelono zaś 57 samolotów osi. Stwierdzono,że w czasie odwrotu oddziałów
wroga,przyszło do walk między wojskami włoskimi a Niemcami,którzy jak zwykle chcieli za-
bierać Włochom pojazdy. Do podobnych walk doszło w Cosenza,Catanzaro i Bolonii. Obronę
Włoch ma przeprowadzać 18 - 20 dywizyj niemieckich o liczbie do 400.000 ludzi oraz 20 dy-
wizyj włoskich. Na Bałkanach pozostaje nadal 30 dywizyj włoskich.

NA ZACHODZIE Raf i Amerykanie potęgują swe niszczycielskie operacje lotnicze. W so-
botę setki Lancasterów uderzyły na Berlin,zrzucając w 20 minut ponad 1.000 ton bomb. In-
terwencja nocnych myśliwców słaba,silny natomiast ogień artylerii. Wzniecone pożary wi-
doczne były na 100 kilometrów. W dzień latające fortece zrzuciły setki ton bomb na fabry-
ki samolotów we Francji,a to Godron-Renault,Remilly,Boulogne de Rouge,St.Andree i St.Me-
leaux. W operacjach nocnych i dziennych utracono 30 maszyn,zestrzelono zaś 27 myśliwców.
W następną dobę bombardowano Zagł.Ruhry i Nadrenię,zaś potwornego nalotu dokonały setki
latających fortec na Sandawę. Zestrzelono 25 niemieckich maszyn,tracąc 8 bombowców. Wczo-
raj bardzo silne formacje zbombardowały nader ciężko Manheim i Ludwigshafen,zrzucając
1.500 ton bomb za 45 minut. Z największych w Niemczech zakładów chemicznych pozostały
ruiny i zgliszcza. Straty wyniosły 35 bombowców. W dzień setki angielskich bombowców ude-
rzyły na Boulogne,a latające fortece zbombardowały Stuttgart. Zestrzelono 17 niemieckich
myśliwców,straty własne 35 bombowców. Polskie skrzydła osłaniające bombowce zniszczyły
4 Fokke-Wulf,nie ponosząc żadnych strat. Nad Anglią niema żadnej akcji niemieckiego lot-
nictwa. Londyn ogłosił,że w sierpniu zrzucono na Niemcy 16.000 ton bomb.

FRONT WSCHODNI jest terenem wzrastającej na sile rosyjskiej ofenzywy. Sukcesy Sowie-
tów są duże i bezsporne,odwrot niemiecki staje się coraz szybszy. Widać,że Niemcy stawią
poważniejszy opór dopiero na linii Dniepru. Od Smoleńska po Zagł.Donieckie linie niemiec-
kie są przełamywane,opor druzgotany,a ważne bazy wpadają raz po raz w ręce rosyjskie.
Na odcinku Smoleńska silne kontruderzenia niemieckie pod Jelnią i Dorogobuszem zostały
złamane,Niemcy zmuszeni do cofania się wśród wielkich strat,a Rosjanie posunąwszy się o
10 km.zajęli 100 miejscowości. Na linii Briańska zysk terenowy wynosi ponad 10 km.i oko-
ło 50 miejscowości. Klęską dla Niemców jest zdobycie przez Rosjan miasta Korop z ominię-
ciem Konotopu oraz Bielopolja,co grozi przerwaniem komunikacji między środkowym a połu-

...owym frontem. Zdobyto tu ponadto 15o ~~miejscowości m.i. ważne węzły komunikacyjne: Chu~~tor Michajłowskij, Seredin, Buda, Suzjenka i Achtjabskoje. Padło w walkach 6.5oo Niemców. W rej. Charkowa zdobyto ważny węzeł Werefę, zagrażając tym i Połtawie i linii odwrotowej wojsk niemieckich z Zagł. Donieckiego. Największe postępy poczynili Rosjanie w Zagłębiu Donieckim. Po zdobyciu Proletarska, Gerlowska, Iłowajska, ~~Debalcewa~~, Basiewa, Chacyraka, ~~Dzierżyńska~~ i Artemowska podeszli Rosjanie pod Stalino na 16 km. Straty niemieckie w tym rejonie ponad 2o,ooo w zabitych.

WOJNA NA MORZU przyniosła nowy sukces. W ostatnich dniach zatopiono w zatoce Biskajskiej 7 niem. łodzi podwodnych kosztem dwu samolotów.

ROZNE WIADOMOSCI.

- We Włoszech - zapodania Madrytu - w następstwie inwazji aliantów wzmodły się w miastach demonstracje pokojowe. Kolejarze coraz gorliwiej wykonują sabotażowe zlecenia Londynu, zwalczając w ten sposób dalsze prowadzenie wojny. Pod wpływem opinii publicznej odebrano faszystom - którzy za rządów Mussoliniego doszli do fortun - ich majątki. Zasekwestrowano wille Farinacciego i hr. Ciano, który po powrocie z Niemiec został aresztowany. Uwięziono również marsz. Grazianiego, b. szefa milicji faszystowskiej, b. gubernatora Albanii, gen. Terucci, gen. Daglioto, oraz wybitnych faszystów jak: Starazze, Bottay, Cugliemoto i innych. Mussolini przebywa nadal na wyspie Ponza pod osłoną niemieckiego garnizonu.
- W Rzeszy niemieccy biskupi na zjeździe w Fuldzie wydali list pasterski, występując ostro przeciw stanowisku narodowego socjalizmu wobec religii. Ostro potępiony został ucisk religijny stosowany w Poznańskim.
- Stalin przyjął na audjencji metropolitów Moskwy, Leningradu i Kijowa, którzy wyrazili zamiar zwołania św. Synodu i wyboru patriarchy. Stalin wyraził zgodę. Prasa anglosaska ocenia ten krok jako wprowadzenie przez Stalina tolerancji religijnej i nawrót do tradycji prawosławnej.
- W Ameryce Churchill po rozmowach z Rooseveltem odbył w sobotę narady z najwyższymi dowódcami Anglii i USA. Waszyngton ogłosił, że w najbliższym czasie odbędzie się zjazd ministrów zagranicznych Anglii, Ameryki i Rosji oraz, że do komisji dla spraw śródziemnomorskich wejdzie delegat sowiecki.
- Londyn podał oficjalnie, że oficerowie brytyjskich Commandos odbyli w Grecji narady z dowódcami powstańców greckich i powrócili do Kairo, gdzie przeprowadzają konferencje ze sztabem i rządem greckim. Równocześnie ogłoszono, że powstańcy jugosłowiańscy zajęli główny port w Jugosławii Suszak.
- Francuski generał de Tessinier, skazany przez Niemców na lo lat więzienia za zbuntowanie garnizonów w Vichy przeciw okupantom, uciekł z więzienia w Rhiom.
- Do Anglii przybył drugi wielki kontyngent wojsk kanadyjskich. Wojska te są tak wyszkolone, że mogą natychmiast wejść w akcję bojową. Admiralicja ujawniła, że sama Anglia buduje dziś więcej statków, niż łodzie podwodne mogą zatopić tonażu. Kongres angielskich związków zawodowych odbywa się z udziałem przedstawicieli wszystkich narodów m.i. robotników amerykańskich, rosyjskich i szwedzkich.
- Szwedzkie Ministerstwo Spraw Zagranicznych ogłosiło, że niemiecki bombowiec zatopił szwedzki statek-cysternę. Sześciu ludzi z załogi uratowano, 13 osób utonęło.
- W Danii trwają nadal sabotaże i czynny opór mimo ogłoszenia kary śmierci za ~~to~~ przewiny przez niemieckiego dowódcę okupacyjnego.

OSTATNIE WIADOMOSCI Z DNIA 7.bm. - godz.8.2o rano.

- Nadzwyczajny komunikat z Moskwy doniósł o zdobyciu przez Rosjan Konotopu. W Zagłębiu Donieckim armia czerwona zdobyła Kramatorskaja i Makejewkę, podchodząc pod miasto Stalino na 5 km. Stalino stoi w płomieniach, podpalone przez cofających się Niemców. Dowództwo rosyjskie rzuca na tyły wojsk niemieckich duże ilości spadochroniarzy.
- W Południowych Włoszech wojska brytyjskie postępują szybko naprzód.
- Szef niemieckiej policji w Utrechcie /Holandia/ został zamordowany.
- Konferencja ministrów Anglii, Ameryki i Rosji, która odbędzie się w przyszłym miesiącu, ma przygotować spotkanie Churchill-Roosevelt-Stalin.

NA FUNDUSZ PRASY : "W"-4o, "Janor"-2o, "Z.Z."-3o, "Pionier"-15o, "Piątka"-15o, "Roland"-1oo, "Zyro"-2o, "Bzura"-2o, "Bodziemba"-5o, "Jeżyna"-4o, "Pod L 22"-1oo, "Lala"-1o, "Amelia"-5o, "Morze"-25o, "Bolek"-25o, "B.W."-5o, "Bartosz"-25o, "Hel"-5o, "H"-2o, "Feluś"-2o, "Władek"-14, "Campa netti K."-5o, "War"-2o, "Młot"-5o, "Ra"-1o, "S.K."-5o, "Piast"-75, "Sławek"-1oo zł.-

PAŃSTWA PÓŁNOCY PRZECIW NIEMCOM.

Stosunki między Szwecją a Niemcami podczas obecnej wojny nie były nigdy najlepsze. Wprawdzie Szwecja po zajęciu przez Niemcy ~~Norwegii~~,~~ulegając przewadze~~ ~~musiała się~~ zgodzić na dostarczanie rudy,a następnie po wybuchu wojny z Sowietami na tranzyt wojsk niemieckich do Finlandii,ale opinia publiczna zawsze była z tego niezadowolona. To też od czasu do czasu pojawiały się w prasie niemieckiej artykuły,którymi atakowano dzienniki szwedzkie za proangielskie sympatie oraz społeczeństwo,że nie chce popierać imperializmu niemieckiego. Wreszcie wiadomość podana przez dzienniki niemieckie w formie notatki kronikarskiej o wstrzymaniu tranzytu niemieckiego przez Szwecję świadczyła,że państwa północne zaczynają wyraźnie przeciwstawiać się polityce Rzeszy. Oczywiście widzieć w tym należy równocześnie barometr sytuacji politycznej Niemiec,które dziś już dla Szwecji widocznie nie są przeciwnikiem niebezpiecznym. Jeszcze przed rokiem wstrzymanie tranzytu przez Szwecję uważanoby za przyczynę do inwazji,dziś musiano zadowolić się skromną notatką,że nastąpiło to na podstawie obustronnego układu. Nie dosyć na tem. Jeszcze niedawno Niemcy donosili,że w Szwecji panuje nastawienie wybitnie antysowieckie,dziś natomiast niespodziewanie z tej samej prasy niemieckiej wynika,że opinia publiczna szwedzka wyraża się przychylnie o Sowietach. Oczywiście jest to chwyt propagandowy,zresztą dość naiwny. Szwecja - którą łączą z Finlandią bardzo bliskie stosunki mimo tego,że posiada rząd socjalistyczny,nie sprzyja Sowietom. Trudno jednak mówić o tym,że jest wrogo przeciw Rosji nastawiona. Nie o to jednak idzie. Sprawa tranzytu szwedzkiego - zbagatelizowana przez niemiecką propagandę,nie była jak się okazuje wypadkiem odosobnionym,odbiła się bowiem głośnym echem w Danii. Niemcy bowiem po przerwaniu tranzytu przez Szwecję musieli cały swój ruch z Norwegią skierować na Danię,czyli stworzyli Duńczykom dogodne warunki do rozpoczęcia akcji przeciwko zalewowi germańskiemu. Jak wyjaśnia główny referent spraw duńskich w radio londyńskim Jorgendson,dla wielu Dania była podczas obecnej wojny krajem biernym i przez swą bierność popierającym plany niemieckie. Istotnie od roku 1940 tzn. od jej okupacji panował tam spokój. Był to jednak spokój pozorny. Mimo tego,że fabryki duńskie pracowały wyłącznie dla niemieckich ~~celów wojennych~~,wśród społeczeństwa duńskiego wzrastała coraz silniej opozycja,która nie mogąc działać jawnie musiała zejść do podziemia. To też państwo,które miało swego króla i swój rząd,mające pewną swobodę w zakresie administracyjnym,posiadało dwa oblicza: z jednej strony nie sprzeciwiano się eksploatacji niemieckiej,a z drugiej w podziemiach stworzono nową Danię,która wydając własną tajną prasę kierowała społeczeństwem. Kto zna patriotyzm Duńczyków ani chwili nie przypuszczał,że spokój - który tutaj panował wynikał z ich abnegacji politycznej. Jorgensen słusznie stwierdza,że przerwanie tranzytu przez Szwecję i skierowanie go na Danię skłoniło ją do ostrych rozruchów,które spowodowały rozciągnięcie przez Niemców nad Danią stanu wyjątkowego. Zatopienie prawie całej marynarki duńskiej,byle nie dostała się w ręce niemieckie,było czynem nie znajdującym precedensu w historii,świadczącym jednak zarazem,że nastroje antyniemieckie stały się nawet w pracowitej i spokojnej Danii ruchem żywiołowym. Że nie jest to ruch odosobniony,niezwiązany z innymi narodami północnymi,świadczy również stanowisko Szwecji. Bo przecież i to było bez precedensu w obecnej wojnie, aby szwedzka artyleria przeciwlotnicza w Malmoe ostrzelała samoloty niemieckie. Jeśli jednak ten wypadek można nazwać drobnym szczegółem,to już sprawą poważną jest konflikt, który powstał między Szwecją a Niemcami wskutek zatopienia w Skagerraku dwóch szwedzkich łodzi rybackich. Nie zwróciłoby to niczyjej uwagi gdyby nie fakt,że wedle doniesień niemieckich łodzie szwedzkie rozkręcały i zatapiały boje świetlne na niemieckich wodach terytorialnych. Że opinia publiczna w Szwecji w związku z tymi wypadkami nie entuzjazmuje się Niemcami,świadczy napastliwy ton prasy niemieckiej i radia wobec Szwecji,zwłaszcza "Hamburger Diplomatische Korrespondenz",która zarzuca Szwedom arogancję i prowokacyjną postawę w stosunku do Rzeszy. Szczególnie demarche rządu szwedzkiego z powodu zatopienia łodzi wywołało ostre protesty niemieckie. Z drugiej strony szwedzki dziennik "Sozialdemokraten" miarodajny dla opinii szwedzkiej zaznacza,że jeśli Niemcy nie mają zamiaru respektować bezpieczeństwa szwedzkich łodzi rybackich,w takim razie Szwecja będzie musiała poddać rewizji swoją dotychczasową postawę. Jeszcze więcej. Ogłoszono w Szwecji po załogach zatopionych łodzi żałobę narodową,zaś przewodniczący związku rybackiego oznajmił,że statki rybackie zostały oddane pod opiekę szwedzkiej floty wojennej,oczywiście aby w ten sposób uchronić je przed atakami niemieckimi. Czy dojdzie do zbrojnego konfliktu ? Prawdopodobnie nie dojdzie zwłaszcza z tego względu,że Niemcy nie mogą sobie dzisiaj pozwolić na nowy front,w każdym jednak razie wypadki te zmobilizowały przeciwko Rzeszy państwa północne, dotychczas stojące poza nawiasem ogólnej akcji antyniemieckiej. Bo oczywiście odbiły się one głównym echem w Norwegii,gdzie wzmógł się terror niemiecki,a przede wszystkim w Finlanii,która przez deklarację swoich najwybitniejszych przedstawicieli,złożoną na ręce

prezydenta, domaga się zawarcia odrębnego pokoju z Sowietami a tym samym wyeliminowania Finlandii z roli niemieckiego kontrahenta. Również wiadomość nadesłana z Helsinek a podana przez prasę niemiecką z odpowiednim komentarzem, że w Sztokholmie nastąpiło spotkanie przywódcy fińskich związków zawodowych z delegatem angielskich związków zawodowych, jest bardzo znamienna. Ostatnie wypadki wzmocniły w Finlandii nastroje antyniemieckie, jak świadczą o tem audycje nadawane przez radio fińskie, w których Finlandia wyraża swoje współczucie z Danią, wystawioną przez długą okupację na ciężką próbę nerwów. Fińskie radio stwierdza, że zmiany w sytuacji wojennej wzmocniły w Danii nadzieje na rychłe odzyskanie wolności. Tego rodzaju wynurzenia w fińskim radio, będącym echem opinii państwa walczącego po stronie Niemiec, jest doskonałym barometrem dla sytuacji, w jakiej dzisiaj znajduje się hitlerowska Rzesza.

DOKUMENT NA KONFERENCJE POKOJOWĄ.

W ogłoszeniu do ludności z dnia 15.lipca br. dowódca policji i SD na okręg białostocki wylicza kilka napadów bandyckich z pierwszej połowy miesiąca, wskutek których zginęło ogółem 11-tu Niemców cywilnych i wojskowych oraz 5-ciu Polaków. Wyliczając te napady bandyckie dowódca policji stwierdza w dalszym ciągu ogłoszenia, że uważał za stosowne przedsięwziąść środki represyjne dla zapobieżenia na przyszłość podobnym wypadkom. Tę część ogłoszenia wyliczającą "środki karne" podajemy w dosłownym brzmieniu :

"W odwet za powyższe i dla osiągnięcia spokoju w okręgu białostockim zostały przeprowadzone następujące środki zaradcze : 1/spalono wieś Szauliczе, pow. wołkowyskiego. Wszyscy mieszkańcy wsi zostali rozstrzelani. 2/Rozstrzelano 5o osób spośród ludności miejscowej Białegostoku, co do których stwierdzono, że byli stronnikami lub uczestnikami polskiego ruchu stawiania oporu. 3/Rozstrzelano 25 aresztowanych spośród ludności Białegostoku. 4/Rozstrzelano 5o-ciu mieszkańców miasteczka Wasilków. 5/Tysiące osób z powiatu łomżyńskiego zostało rozstrzelanych, ich mienie uległo konfiskacie, a domy zostały zniszczone. Ponadto we wszystkich miastach powiatowych aresztowano i rozstrzelano po 19 osób ze środowiska lekarzy, adwokatów, urzędników miejskich i nauczycielstwa wraz z ich rodzinami, ponieważ byli oni stronnikami lub uczestnikami polskiego ruchu stawiania oporu. Mienie rozstrzelanych zostanie skonfiskowane. Dalsze napady na Niemców z Rzeszy i ludność miejscową pociągną za sobą jeszcze ostrzejsze środki, szczególnie przeciwko warstwie ideowych przywódców ruchu stawiania oporu".

Dokument historyczny sporządzony przez samych Niemców, zawierający szczegółowy opis jednej z wielu ich zbrodni, stanowiących ich "dziejowe posłannictwo na Wschodzie" przyda się nam na konferencję pokojową i przed Międzynarodowe Trybunały Sprawiedliwości dla uzyskania straszliwego wyroku na niemieckich zbrodniarzy.

KRAJ WALCZY.

- Dnia 11.VIII. między stacjami Dęby Wielkie a Mińsk Mazowiecki wyleciało w powietrze 6 cystern z benzyną. Tory zostały zerwane, przerwa w komunikacji trwała kilka godzin.
- Dnia 2.8. został zastrzelony rejonowy komendant policji granatowej w pow. Ostrów Mazowiecki - gorliwy współpracownik gestapo.
- Dnia 1o.8. wójt gminy Branszczyk /Ostrów Mazow./niejaki Pióro otrzymał kulę jako zapłatę za gorliwość w wysyłaniu ludzi do Niemiec.
- W szpitalu św. Łazarza w Krakowie został zastrzelony z wyroku policjant granatowy Chyłko z Bronowic. Postrzelony w ręce, podczas pierwszego nieudałego wykonywania wyroku, leczony był w szpitalu i tam dosięgła go ręka sprawiedliwości.
- Tydzień wcześniej zastrzelona została kochanka Chyłki Apostoł Aniela Maria, która wspólnie ze zbrodniarzem granatowym donosiła do gestapo.
- W ubiegłym tygodniu zastrzelony został z wyroku Julian Haczkiewicz, urzędnik policji kryminalnej w Krakowie, będący współpracownikiem gestapo.
- W kilku miejscowościach pod Warszawą a nawet w samym mieście na Saskiej Kępie i Mokotowie podpalono w ostatnich czasach stogi ze słomą i sianem.
- W ubiegłym tygodniu spłonęły w Krakowie przy ul. Prądnickiej dwa wojskowe baraki pełne mundurów.
- Przeor OO. Bonifratrów w Krakowie został sterroryzowany przez kilku nieznanych osobników, którzy odebrali mu klucze od kasy i zabrali kilkadziesiąt tysięcy złotych oświadczając, że jest to kara za złożenie dwudziestu tysięcy złotych na armię niemiecką.
- W poniedziałek 3o.8. na wszystkich urzędach i interesach niemieckich widniały napisy : "Z powodu ewakuacji od poniedziałku zamknięte". W Rynku głównym przybita została tablica oznajmiająca, iż zmienia się nazwę Adolf Hitler Platz na "Plac im. Gen. Sikorskiego".

---oooOOOooo---